

Dokument s plenarne sjednice

B8-1356/2015

9.12.2015

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon izjave potpredsjednika Unije/Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku

u skladu s člankom 123. stavkom 2. Poslovnika

o stanju u Burundiju
(2015/2973(RSP))

Lola Sánchez Caldentey, Marie-Christine Vergiat, Eleonora Forenza, Barbara Spinelli, Patrick Le Hyaric, Matt Carthy, Martina Anderson, Lynn Boylan, Liadh Ní Riada, Malin Björk, Jiří Maštálka, Estefanía Torres Martínez, Xabier Benito Ziluaga, Miguel Urbán Crespo, Tania González Peñas, Kateřina Konečná
u ime Kluba zastupnika GUE/NGL-a

**Rezolucija Europskog parlamenta o stanju u Burundiju
(2015/2973(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir revidirani Sporazum iz Cotonoua i njegovu odredbu o demokraciji i ljudskim pravima;
 - uzimajući u obzir Sporazum iz Aruše od 28. kolovoza 2000. o miru i pomirenju u Burundiju,
 - uzimajući u obzir Ustav Burundija, a posebice njegov članak 96.,
 - uzimajući u obzir Afričku povelju o demokraciji, izborima i upravljanju (ACDEG),
 - uzimajući u obzir Afričku povelju o ljudskim pravim i pravima naroda,
 - uzimajući u obzir zajedničku izjavu o Burundiju koju su 12. studenog 2015. dali zamjenik glavnog tajnika Ujedinjenih naroda Jan Eliasson, predsjednica Komisije Afričke unije Nkosazana Dlamini-Zuma te potpredsjednica Komisije/Visoka predstavница Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federica Mogherini,
 - uzimajući u obzir Povelju o temeljnim pravima Europske unije,
 - uzimajući u obzir Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda,
 - uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima iz 1948.,
 - uzimajući u obzir Ženevsku konvenciju iz 1951. i njezin dopunski protokol,
 - uzimajući u obzir izvješća s misija i glavna područja djelovanja Organizacije za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda (FAO) i Fonda Ujedinjenih naroda za djecu (UNICEF) u Burundiju, posebno u pogledu borbe protiv gladi i neishranjenosti,
 - uzimajući u obzir Direktivu 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma¹,
 - uzimajući u obzir članak 208. Ugovora o funkcioniranju Europske unije o načelu usklađenosti razvojnih politika,
 - uzimajući u obzir članak 123. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da je Burundi jedna od najnerazvijenijih zemalja na svijetu; budući da gotovo polovica (45 %) njegove populacije od 10,6 milijuna ima 15 godina ili manje (a djeca mlađa od pet godina čine 19,9 % stanovništva); budući da je na indeksu ljudskog

¹ SL L 309, 25.11.2005., str. 15.

razvoja Programa UN-a za razvoj (UNDP) Burundi nazadovao za dva mjesta i pao sa 178. mjesta 2013. na 180. 2014.; budući da četiri od pet stanovnika Burundija živi s manje od 1,25 USD na dan te budući da 66,9 % stanovništva živi ispod granice siromaštva;

- B. budući da je mirovnim sporazumom iz 2006. okončan sukob koji je trajao 13 godina i u kojem je poginulo najmanje 300 000 osoba;
 - C. budući da predsjednički izbori održani 21. srpnja 2015. na kojima je predsjednik Pierre Nkurunziza dobio treći mandat predstavljaju ključni politički događaj u razdoblju od 2013. do 2015.; budući da je time prekršen Sporazum iz Aruše u kojem se navodi da se predsjednika Republike „izabire na mandat od pet godina koji se može produžiti samo jednom i da nitko ne može dobiti više od dva predsjednička mandata” (članak 7. stavak 3.); budući da mjere suzbijanja usmjerene na oporbene stranke postaju sve snažnije; budući da je zbog toga Afrička unija (AU) odbila poslati promatrače za praćenje izbora, Europska unija obustavila izborne misije u Burundiju, a burundijska oporba odlučila bojkotirati izbore;
 - D. budući da su kandidiranje predsjednika Nkurunzize za treći mandat te njegov ponovni izbor nakon predsjedničkih izbora 21. srpnja 2015. gurnuli državu u najveću političku krizu od završetka građanskog rata; budući da UN navodi da je najmanje 250 ljudi ubijeno, tisuće ljudi su ranjene, a više od 200 000 osoba je raseljeno od travnja 2015.;
 - E. budući da su se u toj zemlji prema navodima Ureda visokog povjerenika za ljudska prava i drugih organizacija za zaštitu ljudskih prava provodila politički motivirana kršenja ljudskih prava, povrede ljudskih prava te nasilje i prije i nakon izbora, a mete su bili aktivisti oporbe, nevladine organizacije, borci za ljudska prava te posebno novinari; budući da je rašireno mišljenje da su ti činovi uglavnom, ali ne isključivo, povezani s državnim institucijama; budući da burundijske vlasti imaju primarnu odgovornost jamčenja stabilnosti u Burundiju i zaštite burundijskoga naroda na temelju poštovanja vladavine prava, ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava;
 - F. budući da predsjednik Ugande Yoweri Museveni u ime Istočnoafričke zajednice (EAC) ulaže napore u posredovanju u svrhu promicanje dijaloga unutar Burundija kako bi se postiglo sporazumno i mirno rješenje krize u Burundiju, u čemu ga u potpunosti podupiru AU, EU i UN;
1. izražava iznimnu zabrinutost zbog stanja u Burundiju te naglašava da ono može imati strašne posljedice na regiju u cjelini; poziva na poštovanje Pakta o sigurnosti, stabilnosti i razvoju u regiji Velikih jezera i Protokola o nenapadanju i uzajamnoj obrani u regiji Velikih jezera;
 2. osuđuje nedavno nasilje i sve veći broj slučajeva kršenja i povrede ljudskih prava, uključujući ubojstva, izvansudska smaknuća, nepoštovanja tjelesnog integriteta osoba, mučenja i ostale okrutne, nehumane i/ili ponižavajuće postupke, arbitrarna uhićenja i protuzakonita pritvaranja, kršenja slobode tiska i izražavanja, kao i raširenu praksu nekažnjavanja;
 3. poziva na to da se odmah prekinu nasilje, kršenja ljudskih prava i političko zastrašivanje civilnog društva i protivnika te da se odmah razoružaju sve oružane skupine povezane s

političkim strankama, strogo u skladu s međunarodnim pravom i ljudskim pravima;

4. osobito izražava žaljene zbog sudjelovanja mnogih maloljetnika u oružanim skupinama koje djeluju u Burundiju te stoga poziva međunarodnu zajednicu da posveti posebnu pozornost podupiranju njihove reintegracije i promicanju njihova sudjelovanja u mirnom političkom procesu;
5. zahtijeva da se sve strane u Burundiju suzdrže od bilo kakvog djelovanja koje može ugroziti mir i sigurnost te zemlje; snažno osuđuje sve javno iznesene izjave čiji je cilj poticanje nasilja ili mržnje prema različitim skupinama u burundijskom društvu, a zbog kojih bi mogle ojačati trenutačne tenzije te poziva sve aktere da se suzdrže od takvih izjava;
6. apelira na sve suprotstavljene strane da ostvare potrebne uvjete za ponovno uspostavljanje povjerenja i poticanje nacionalnog jedinstva te poziva na to da se odmah nastavi s uključivim i transparentnim nacionalnim dijalogom u kojem će sudjelovati vlada, oporbene stranke i predstavnici civilnog društva;
7. ističe da se takav dijalog, čija je svrha postizanje trajnog mira, sigurnosti i stabilnosti te ponovna uspostava demokracije i vladavine prava u interesu građana Burundija, treba temeljiti na Sporazumu iz Aruše i Ustavu Burundija;
8. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog broja žrtava i slučajeva ozbiljnih kršenja ljudskih prava zabilježenih od početka krize; apelira na burundijske vlasti da provedu strogu i žurnu istragu u pogledu okolnosti i pobuda koji su u pozadini tih zločina i da zajamče da će odgovorni biti privedeni pravdi; ponavlja da osobe odgovorne za kršenja i ozbiljne povrede ljudskih prava ne smiju proći nekažnjeno;
9. duboko je zabrinut zbog gospodarske i socijalne situacije u kojoj se nalazi stanovništvo cijelog Burundija, a posebno izbjeglice i raseljene osobe čiji će broj nastaviti rasti s obzirom na sigurnosne probleme u zemlji i napetost u susjednim zemljama; ponavlja da podupire sve humanitarne organizacije koje djeluju na terenu te susjedne zemlje koje su stanovnicima Burundija pružile utočište; poziva međunarodnu zajednicu i humanitarne agencije da nastave s pružanjem pomoći svima koji su zbog sukoba sada izbjeglice i raseljene osobe; pozdravlja obvezu koju je EU preuzeo u pogledu pružanja veće financijske i humanitarne pomoći za rješavanje hitnih potreba tih osoba;
10. poziva na reviziju nacrtu zakona o nevladinim organizacijama kako bi ga se uskladilo s međunarodnim standardima i obvezama Burundija te na davanje jamstva da će se pravo na mirne prosvjede poštovati i da će se snage sigurnosti i obrambene snage koristiti silom samo u opravdanoj mjeri; poziva na stavljanje izvan snage Dekreta 530/1597 kojim se privremeno obustavljaju aktivnosti deset organizacija koje se bore za ljudska prava i na trenutno ukidanje zamrznuća njihovih bankovnih računa kako bi te organizacije mogle slobodno provoditi svoje aktivnosti; osuđuje napad na Pierrea Clavera Mbonimpu (borca za ljudska prava uhićenog 2014. zbog toga što je kritizirao naoružavanje mladih Burundžana, koje se šalje na vojnu obuku u Demokratsku Republiku Kongo) koji je upucan i teško ranjen u Bujumburi 3. kolovoza 2015. i čiji su sin i zet ubijeni u listopadu 2015.;
11. smatra da je trenutnu krizu moguće riješiti samo političkim dijalogom na nacionalnoj i

regionalnoj razini i da ona ni u kojem slučaju ne smije biti izgovor za novu vojnu intervenciju u regiji; napominje da je EU zatražio da započne savjetovanje u skladu s člankom 96. Sporazuma iz Cotonoua kako bi se istražilo nepoštovanje temeljnih elemenata Sporazuma, posebno ljudskih prava, demokratskih načela i vladavine prava te da će to savjetovanje započeti 8. listopada 2015.;

12. poziva Međunarodni kazneni sud (MKS) i međunarodne organizacije koje se bore za ljudska prava da i dalje pomno prate situaciju kako bi prikupili svjedočenja i relevantne dokaze;
13. osobito je zabrinut zbog alarmantne razine diskriminacije i kriminalizacije osoba LGBTI u Burundiju; ponovno ističe da su spolna orijentacija i rodni identitet pitanja koja spadaju u područje slobode izražavanja i prava pojedinca na privatnost, kao što je zajamčeno međunarodnim pravom o ljudskim pravima, u skladu s kojim treba štiti jednakost i nediskriminaciju te jamčiti slobodu izražavanja; stoga traži od nacionalne skupštine i vlade Burundija da stave izvan snage članke iz kaznenog zakona kojima se diskriminira zajednica LGBTI;
14. poziva EU i države članice da oslobode sredstva potrebna za rješavanje humanitarne krize u regiji Velikih jezera, da blisko surađuju s tijelima UN-a i da povećaju službenu razvojnu pomoć, u skladu s međunarodno dogovorenim načelima razvojne učinkovitosti, kako bi se odgovorilo na osnovne uzroke nejednakosti, siromaštva i kronične neuhranjenosti te kako bi se ispunili nedavno odobreni ciljevi održivog razvoja;
15. smatra da je probleme u Burundiju moguće riješiti samo ako se svim građanima daju jednaka prava, riješe sporovi povezani s kontrolom nad plodnim poljoprivrednim zemljištem te pitanja nezaposlenosti i siromaštva, borbe protiv korupcije, siromaštva, ekonomske nejednakosti i diskriminacije, ako se zajamči odgovorno poslovanje i poštovanje ekoloških i socijalnih standarda i ljudskih prava te ako se promiču socijalne, političke i gospodarske reforme kako bi se stvorila slobodna, demokratska i stabilna država u kojoj se ljudsko dostojanstvo može unaprijediti;
16. smatra da nemogućnost pristupa stanovnika prirodnim resursima zemlje, povećanje nejednakosti u prihodima, rast nezaposlenosti, sve lošiji socijalni uvjeti i osiromašivanje predstavljaju prepreke stabilnosti i trebaju biti glavni prioritet u skoroj budućnosti;
17. poziva EU i države članice da se učinkovito vode načelom usklađenosti razvojnih politika u svim aktivnostima koje provode u vezi s Burundijem kako bi se zajamčilo da su pravilno usklađene i da se njima ne potkopavaju ciljevi smanjenja siromaštva i postizanja ciljeva održivog razvoja;
18. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeću AKP-a i EU-a, Istočnoafričkoj zajednici i vladama njezinih država članica, institucijama Afričke unije i glavnom tajniku Ujedinjenih naroda.